

N:o 611

**Kolttalaki**

Annettu Helsingissä 24 päivänä elokuuta 1984

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

## 1 luku

## Yleiset säännökset

## 1 §

*Lain tarkoitus*

Kolttien toimeentulomahdollisuuksien ja elinolosuhteiden parantamiseksi koltta-alueella annetaan maata, osuuksia ja oikeuksia sekä luottoa ja avustuksia ynnä suoritetaan muita toimenpiteitä siten kuin tässä laissa säädetään.

## 2 §

*Koltta-alue*

Koltta-alueella tarkoitetaan tässä laissa aluetta, jonka rajan määrää idässä valtakunnan raja; etelässä Luttojoki sekä Inarin ja Sodankylän kuntien raja ja Kiilopää; lännessä Kiilopää, Nangujärven eteläpää, Nanguvuonon länsipohjukka, Keväjärven alue kokonaan mukaan lukien, Nanguvuono ja Tsharminiemen pohjoiskärki, Kaikunuora ja Lusasaaren pohjoiskärki, Inarijärven itäranta, Tshurnuvuono, Nitsijärvi, Iijärven Rovaniemi sekä Inarin ja Utsjoen kuntien raja Tsoalmmavarin kohdalla; ja pohjoisessa Inarin ja Utsjoen kuntien raja.

## 3 §

*Kolttia*

Koltalla tarkoitetaan tässä laissa Sosialististen Neuvostotasavaltain Liitolle 19 päivänä syyskuuta 1944 luovutetulta Petsamon alueelta Inarin kun-

taan siirtynyttä kolttia ja sellaista hänen jälkeläistään, jonka vanhemmista ainakin toinen tai isovanhemmista joku on syntyperäinen kolttia. Koltaksi katsotaan aina myös tämän puoliso.

## 4 §

*Tukemiskelpoiset koltat*

Tämän lain mukaisista toimenpiteistä voi päättää osalliseksi koltta-alueella asuva kolttia, joka on taloudelliselta asemaltaan, olosuhteiltaan ja henkilökohtaisilta ominaisuuksiltaan sellainen, että hänen tukemistaan on pidettävä tarkoituksenmukaisena.

## 5 §

*Yleissäännös*

Maan hankkimisen, hakemisen ja käyttämisen, lainojen ja avustusten antamisen, luotto- ja avustusehtojen, valtion toimesta tehtävien töiden samoin kuin niihin liittyvien panttioikeuksien sekä muiden oikeussuhteiden ja seikkojen osalta on, jollei tämän lain säännöksistä muuta johdu, noudatettava luontaiselinkeinolakia (610/84).

Kolttiaan ei ole tämän lain mukaisia toimenpiteitä suoritettaessa, ellei kysymys ole luontaiselinkeinotilan muodostamisesta taikka sellaisen tai siihen verrattavan tilan hankkimisesta tai muusta tukemisesta, sovellettava 1 momentissa mainitun lain 4 §:n 2 ja 3 momentin sekä 7 §:n rajoituksia.

Hallituksen esitys 34/84  
Maa- ja metsätalousvaliok. miet. 6/84  
Suuren valiok. miet. 86/84

2 418400377B

## 2 luku

## Erityiset säännökset

## 6 §

*Maankäyttötoimenpiteet*

Edellä 4 §:ssä tarkoitetulle koltalle voidaan antaa pääasiallisesti asumiseen tarvittavan tonttimaan käsittävä tila, jota kutsutaan tässä laissa kolttatilaksi. Muodostettavaan kolttatilaan ja koltan ennestään omistamaan siihen verrattavaan tilaan voidaan antaa luontaiselinkeinolain 11 §:ssä tarkoitettuja alueita sekä osuuksia ja oikeuksia. Koltalle voidaan antaa myös luontaiselinkeinolaissa tarkoitettu luontaiselinkeinotila tai entiseen tilaan lisäaluetta niin paljon, että siitä muodostuu vastaavansuuruinen tila, edellyttäen, että luontaiselinkeinolain mukaiset edellytykset siihen ovat olemassa.

## 7 §

*Maan käyttäminen muihin tarkoituksiin*

Milloin hankittua omaisuutta ei tarvita tämän lain tarkoituksiin, voidaan se käyttää luontaiselinkeinolain tarkoituksiin tai luontaiselinkeinolain 16 §:ssä säädettyllä tavalla.

## 8 §

*Maansaantihakemuksen ratkaiseminen*

Asianomaisen maatalouspiirin maataloustoimiston on maansaantihakemuksen saatuaan ratkaistava, onko hakijaa pidettävä tämän lain mukaan tukemiskelpoisena ja maan tarpeessa olevana koltkana. Maataloustoimiston on ennen asian ratkaisemista hankittava hakemuksesta asianomaisen maatalouslautakunnan sekä tarvittaessa myös asianomaisen kolttien kyläkokouksen lausunto.

## 9 §

*Suunnittelutoimikunta*

Käyttösuunnitelmaa tämän lain tarkoituksiin käytettävästä maasta laadittaessa on maatilalain (188/77) 9 §:n 1 momentissa tarkoitetuista kunnanvaltuuston suunnittelutoimikuntaan valitse-

mista jäsenistä kahden oltava kolttia. Sanottu koskee myös heidän varamiehiään.

## 10 §

*Lainoitus-, avustus- ja eräät muut tukitoimenpiteet*

Edellä 4 §:ssä tarkoitetuille koltille voidaan myöntää luontaiselinkeinolain 25 §:n 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuja maanosto- ja sisarusuuslainoja kolttatilojen ja niihin verrattavien tilojen hankkimista ja laajentamista varten. Sanottuja lainoja luontaiselinkeinotilojen ja niihin verrattavien tilojen hankkimista varten voidaan koltalle myöntää luontaiselinkeinolaissa säädetyn edellytyksin.

Muitakin luontaiselinkeinolain 25 §:ssä tarkoitettuja lainoja samoin kuin sanotun lain 26 §:ssä tarkoitettuja avustuksia voidaan antaa kolttatiloja ja niihin verrattavia tiloja varten. Näitä varten voidaan myös suorittaa sanotun lain 34 §:ssä tarkoitettuja tieteko- ja vesihuoltotöitä sekä 35 §:ssä tarkoitettua teiden kunnossapitoa. Edellä tässä momentissa tarkoitettuja luontaiselinkeinolain mukaisia etuuksia voidaan antaa 1 momentin toisessa virkkeessä tarkoitettuja tiloja samoin kuin rakentamis- ja irtaimistolainaan sekä rakennus- ja irtaimistoavustusta kolttien omistamia porotilalakia soveltaen muodostettuja tiloja varten samoin kuin luontaiselinkeinolain 5 §:n 1 momentissa tarkoitettuja maatiloja varten sanotun lain mukaisin edellytyksin.

## 11 §

*Eräät lisätoimenpiteet*

Paliskunnalle voidaan myöntää avustusta kolttien poronhoidon kannalta välttämättömien kentäteurastamoiden sekä syöttö- ja erotusaitojen sekä niille johtavien teiden rakentamisesta ja perusparantamisesta aiheutuviin kustannuksiin, enintään kuitenkin siihen määrään asti, mikä vastaa kolttien omistamien porojen osuutta paliskunnan koko poroluvusta. Sanottu avustus myönnetään maatilatalouden kehittämistärahaston varoista.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen rahaston varoilla voidaan myös hankkia kalanpoikasia istutettavaksi koltta-alueen vesistöihin.

Tässä pykälässä tarkoitetuista toimenpiteistä päättää maatilahallitus. Kalanpoikasten istutuk-

set maatilahallitus voi antaa metsähallituksen suoritettavaksi.

## 12 §

*Rajoitukset*

Oikeustoimi, jolla ilman maatilahallituksen lupaa luovutetaan kolttilan tahi sen osan omistus- tai vuokraoikeus, on mitätön. Ilman maatilahallituksen lupaa ei tilaa myöskään saa osittaa tai jakaa. Milloin saajana tulisi olemaan muu kuin tämän lain mukaan tukemiskelpoinen koltta, saa kyseisen luvan antaa vain erityisen painavista syistä.

Edellä tässä pykälässä säädetty rajoitukset ovat voimassa 30 vuotta siitä päivästä lukien, jona tilasta tai lisäalueesta tehty kauppakirja on allekirjoitettu. Rajoitusten estämättä on kolttilan kiinnittäminen muun oikeuden kuin vuokraoikeuden vakuudeksi ja muu pantiksi velan maksamisen vakuudeksi sekä ulosmittaus ja pakkohuutokaupalla myyminen sallittu. Maatilahallitus voi, milloin siihen on olosuhteet huomioon ottaen erityisiä syitä olemassa, vapauttaa tilan tai sen osan tässä pykälässä säädettyistä rajoituksista. Jos tämän lain mukainen tila on muodostettu liittämällä aluetta eräiden kolttien asuttamisesta annetun lain (273/55) 3 §:n mukaisten rajoitusten alaiseen tilaan, lakkaavat viimeksi mainitut rajoitukset ja tila tulee tämän pykälän mukaisten rajoitusten alaiseksi. Jos kysymys on kuitenkin luontaiselinkeino-tilan muodostamisesta, tulee tila luontaiselinkeinolain 37 §:ssä säädettyjen rajoitusten alaiseksi. Kyseisten rajoitusten merkitsemisestä maarekisteriin sekä niitä koskevista ilmoituksista säädetään asetuksella.

Maatilahallitus voi liittää edellä tässä pykälässä tarkoitettua lupaa ja vapauttamista koskevaan päätökseen ehdon, että tämän lain nojalla syntynyt laina tai myyntihintasaaminen on kokonaan tai osittain heti maksettava takaisin korkoineen. Jos tilaa varten on myönnetty tämän lain nojalla rakennusavustusta eikä sen myöntämisestä ole kulunut 15 vuotta, voidaan päätökseen myös liittää ehto, että sanottu avustus tai osa siitä on heti maksettava valtiolle takaisin.

Mitä luontaiselinkeinolain 38 §:ssä on säädetty, on vastaavasti noudatettava silloin, kun kysymyksessä on kolttila tai siihen verrattava tila. Mitä mainitun lain 38 §:n 3 momentissa on säädetty korosta, on sovellettava vastaavasti myös tämän pykälän 3 momentin nojalla takaisin maksettavaan saamisen pääomaan ja avustussummaan.

## 13 §

*Erityiset etuudet*

Koltta-alueella asuvalla koltalla on valtion maa- ja vesialueilla ilman eri korvausta oikeus:

1) käyttää omaa polttopuutarvetta varten valtion metsissä olevaa maapuuta ja kuivaa, ei kuitenkaan rakennuspuuksi kelpaavaa puuta;

2) saada välttämättömiin tarpeisiin metsähallintoviranomaisen osoituksen mukaan määrätyiltä paikoilta rakennus-, poltto- ja muuta kotitarvepuuta sekä rakennus- ja muuta kotitarvetta varten soraa ja täytemaata;

3) sijoittaa metsähallintoviranomaisten luvalla poro-, metsästys- ja kalapirttejä, kalakellareita ja varastosuojia tarvittaville paikoille;

4) pitää venevalkamia ja kalastusvälineiden kuivatuspaikkoja ilman erityistä lupaa;

5) laiduntaa karjaa sekä koota sille heinää, lehdeksiä, järviluhtaa ja -kortetta sekä metsähallintoviranomaisen luvalla myös jäkälää;

6) raivata metsähallintoviranomaisten luvalla peltoa, niittyä ja laidunta; ja

7) harjoittaa kalastusta valtion vesialueilla.

Edellä 1 momentin 3 ja 5 kohdassa tarkoitettujen luvan saa myöntää vain, jos asianomaisen rakennuksen sijoittamista tai jäkälän keräämistä on pidettävä luontaiselinkeinon harjoittamisen kannalta perusteltuna.

Rakentamisavustusta voidaan myöntää myös 1 momentin 3 ja 4 kohdassa tarkoitettujen rakennusten ja laitteiden rakentamista, laajentamista ja peruskorjausta varten sekä raivausavustusta myös mainitun momentin 6 kohdassa tarkoitettua raivausta varten, ei kuitenkaan kumpaakaan avustusta enempää kuin 60 prosenttia hankkeen hyväksyttävistä kustannuksista.

## 14 §

*Pakkohuutokauppa*

Pakkohuutokaupasta valtiolle lunastettu kolttila ja muu koltan koltta-alueella omistama kiinteistö taikka sen osa voidaan sen estämättä, mitä pakkohuutokaupalla myytävien kiinteistöjen lunastamisesta valtiolle annetun lain (23/38) 7 §:ssä on säädetty, käyttää tämän lain tarkoituksiin sekä tällöin antaa sen aikaisemmin omistaneelle koltalle tai hänen puolisolleen taikka heidän tai jommankumman heistä perintökaaren (40/65) 2 luvussa tarkoitettulle sukulaiselle, ottopäälle taikka tällaisen henkilön puolisolle, vaikka tämä ei täyttäisi tämän lain 4 §:ssä tarkoitettuja edellytyksiä. Lunastetun tilan käyttämisessä

voidaan soveltuvin osin noudattaa, mitä edellä mainitun 7 §:n 4 momentissa on säädetty. Lunastettu tila voidaan antaa myös yhteisesti kahdelle tai useammalle edellä tässä pykälässä tarkoitettulle henkilölle.

## 15 §

*Verovapaus*

Valtion verovapaudesta tämän lain tarkoituksiin hankitun maan osalta on vastaavasti voimassa, mitä maatilalain 78 §:ssä on säädetty.

## 3 luku

## Välittävät säännökset

## 16 §

*Siirtyvä omaisuus*

Eräiden kolttien asuttamisesta annetun lain (273/55) ja kolttien maanjärjestelylain (593/69) nojalla hankittu omaisuus, jonka käytöstä ei ennen tämän lain voimaantuloa ole määrätty tai joka vapautuu sanotun lainsäädännön mukaisesta käyttötarkoituksesta, katsotaan hankituksi tämän lain tarkoituksiin.

## 17 §

*Hallintasopimukset*

Kolttien maanjärjestelylain nojalla tilasta tai alueesta tehtyyn hallintasopimukseen, johon perustuvaa oikeutta ei ennen tämän lain voimaantuloa ole menetetty, sekä asukkaan oikeuteen saada omakseen hallintasopimuksen kohteena oleva tila tai alue, noudatetaan aikaisempia säännöksiä, kuitenkin niin, että asuntotila tai -tontti voidaan heti myydä. Tällaiseen asuntotilaan ja -tonttiin sovelletaan aikaisemman lainsäädännön mukaisten rajoitusten sijasta, mitä kolttilasta on tämän lain 12 §:ssä säädetty.

## 18 §

*Eräät porotilalakeja soveltaen suoritettavat toimenpiteet*

Milloin kolttien maanjärjestelylain mukaan on haettu porotilalain (590/69) mukaisesti annettavaa maata, luottoa tai muuta etuutta ennen tämän lain voimaantuloa, on haettuun etuuteen sovellettava aikaisempia säännöksiä.

Koltalle, joka omistaa tai hallintasopimuksen nojalla hallitsee porotilalain tai sitä soveltaen 1

momentissa mainitun lain nojalla muodostettua tilaa, voidaan antaa edelleenkin luottoa ja muita etuja porotilalain mukaisesti.

## 19 §

*Eräät aikaisemman lainsäädännön mukaiset toimenpiteet ja oikeussuhteet*

Edellä 16 §:ssä tarkoitettun lainsäädännön nojalla ennen tämän lain voimaantuloa syntyneen valtion ja luottolaitoksen saamisen takaisinmaksuajan ja koron sekä muiden ehtojen osalta noudatetaan aikaisempia säännöksiä ja sopimuksen ehtoja. Tämän lain voimaantulon jälkeen syntyvän saamisen takaisinmaksuajan, koron ja muiden ehtojen osalta noudatetaan aikaisempia säännöksiä.

Aikaisempia säännöksiä noudatetaan niin ikään niiden asioiden osalta, jotka muutoinkin liittyvät 16 §:ssä tarkoitettun lainsäädännön täytäntöönpanoon ja joista ei tässä luvussa ole toisin säädetty. Sanottu koskee myös valtion verovapauksia sekä maksuhelpotuksia, valtion toimesta tehtäviä töitä ja, ellei 12 §:n 2 momentin nojalla muuta johdu, tilojen rajoituksia.

Kolttaluonon ulkopuolella sijaitsevilla eräiden kolttien asuttamisesta annetun lain mukaisella kolttilalla ja sanotun lain 6 §:ssä tarkoitettulla tilalla asuvalla koltilla on tämän lain 13 §:n 1 momentissa tarkoitettut oikeudet.

## 20 §

*Aikaisemmat panttioikeudet*

Edellä 16 §:ssä tarkoitettun lainsäädännön nojalla myyty tila tai alue, joka on tämän lain voimaan tullessa panttina valtion kauppa- tai myyntihintasaamisen ja sen koron maksamisesta siihen saakka, kunnes saaminen on loppuun suoritettu, on edelleenkin sanotuina tavoin panttina mainitun saamisen maksamisesta.

Sellaisen 1 momentissa tarkoitettun lainsäädännön mukaisen kauppa- ja myyntihintasaamisen korkoineen maksamisesta, joka on syntynyt tämän lain voimaantulon jälkeen tai jonka panttioikeudesta ei ole tehty ennen sanottua ajankohdtaa ilmoitusta asianomaiselle tuomarille, on tila tai alue panttina aikaisempien säännösten mukaisesti.

Edellä 1 momentissa tarkoitettun lainsäädännön mukaisten kustannusosuuksien ja niiden korkojen maksamisesta on asianomainen tila tai alue panttina siten kuin 1 ja 2 momentissa on säädetty.

Milloin tila tai alue on 2 momentissa säädetyn tavoin panttina, tulee maataloustoimiston lähettää asianomaiselle tuomarille ilmoitus panttioikeutta koskevan merkinnän tekemistä varten kiinnitysasiain pöytäkirjaan. Kun saaminen on täysin maksettu, tulee maataloustoimiston lähettää ilmoitus asianomaiselle tuomarille tilan tai alueen vapautumista panttivastuusta koskevan merkinnän tekemistä varten kiinnitysrekisteriin.

## 21 §

*Varainkäyttö*

Maatilatalouden kehittämisrahaston varoja voidaan käyttää myös sellaisiin 16 §:ssä tarkoitetun lainsäädännön toimeenpanoon liittyviin tarkoituksiin, joihin niitä on käytetty ennen tämän lain voimaantuloa.

Helsingissä 24 päivänä elokuuta 1984

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

## 4 luku

## Erinäiset säännökset

## 22 §

*Asetuksen antaminen*

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan asetuksella.

## 23 §

*Voimaantulo*

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 1984 ja se kumoaa eräiden kolttien asuttamisesta 20 päivänä toukokuuta 1955 annetun lain (273/55) ja 19 päivänä syyskuuta 1969 annetun kolttien maanjärjestelylain (593/69).

Maa- ja metsätalousministeri *Toivo Yläjärvi*